

„Pitanje
 Čime se oni hrane?
 Odgovor
 Snom nemirnim.”

Tomas Deker,
Plemeniti španski vojnik

– Strajk, bolje bi ti bilo – rekao je grubi glas s druge strane žice – da je umro neko đavolski poznat.

Krupan neobrijan muškarac koji je s telefonom zalepljenim za uho koračao kroz tamu ranog jutra osmehnuo se.

– Tako nekako.

– Šest je ujutru, jebem ti!

– Tačnije, pola sedam je, ali ako želiš ono što imam, moraćeš da dođeš po to – rekao je Kormoran Strajk. – Blizu sam tvog stana. Tu je...

– Kako znaš gde ja živim? – prekinuo ga je glas.

– Ti si mi rekao – odgovorio je Strajk jedva se suzdržavajući da glasno ne zevne. – Prodaješ stan.

– Oh – čulo se, malo blaže. – Imaš dobro pamćenje.

– Tu u blizini je bar koji radi non...

– Zajebi to. Svrati kasnije u kancelariju...

– Kalpeperu, kasnije mi dolazi još jedan klijent koji plaća bolje od tebe, a ja sam probdeo celu noć. Ovo što imam treba ti odmah ako nameravaš da ga iskoristiš.

Uzdah. Strajk je čuo šuštanje posteljine.

– Bolje bi ti bilo da je u pitanju nešto neviđeno dobro!

– *Smitfild bar* u Long lejnu – rekao je Strajk i prekinuo vezu.

Jedva primetna neujednačenost u njegovom hodu postala je izraženija dok se spuštao ka Smitfild marketu, koji je u zimskom mraku izgledao veličanstveno. Bio je to ogroman pravougaoni viktorijanski hram mesa, gde su se svakog radnog dana počev od četiri ujutru istovarivale životinjske lešine, koje se tu već vekovima komadaju, seku i prodaju mesarama i restoranima u čitavom Londonu. Strajk je kroz tamu čuo naredbodavne glasove, brujanje motora i škripu kamiona koji su manevrisali i istovarivali robu. Kad je kročio na Long lejn, postao je tek jedan od

brojnih dobro utopljenih ljudi što idu za uobičajenim poslovima koji ih čekaju svakog ponedjeljka.

Grupica nosača u fluorescentnim prslucima, s rukavicama na rukama držali su šolje čaja na uglu pijačne zgrade ukrašene kamenim grifonom. S druge strane ulice nalazio se *Smitfild bar*, koji je u okolnoj tami svetleo poput kamina; bar je radio dvadeset četiri sata; zapravo, to je bio ćumez koji je nudio malo toplote i masne hrane.

Bar nije imao toalet, već dogovor sa obližnjom kladionicom. Kako se *Ledbrouks* neće otvoriti još bar tri sata, Strajk je skrenuo u sporednu uličicu i olakšao se: bešika mu je bila puna tanke kafe koju je ispio tokom noćnog rada. Iscrpljen i gladan, konačno je kročio u prostor ispunjen mirisom prženih jaja i slanine, obuzet zadovoljstvom koje može da oseti samo čovek koji je prekoračio sopstvene fizičke limite.

Dvojica muškaraca u duksevima i nepromočivim radnim odelima upravo su oslobodila jedan sto. Strajk se na jedvite jade smestio u tesan prostor i uz uzdah zadovoljstva utonuo u stolicu od tvrdog drveta i čelika. I pre nego što je stigao da naruči, vlasnik bara, Italijan, doneo mu je čaj u dubokoj beloј šolji i trouglove belog hleba s puterom. U narednih pet minuta poslužen mu je pravi engleski doručak na velikoj ovalnoj tacni. Strajk se sasvim uklapao u ostatak posetilaca – krupnih muškaraca koji su bučno ulazili u bar i izlazili iz njega. Bio je krupan i tamnopus, guste i kratke kovrdžave kose koja se pomalo već povukla sa visokog čela što se nadvijalo iznad širokog bokferskog nosa i gustih neurednih veđa. Bio je neobrijan, a tamne oči uokvirivali su mu modroljubičasti podočnjaci. Dok je jeo, zamišljeno je posmatrao pijačnu zgradu s druge strane ulice. Tama se povlačila, a iz nje su malo-pomalo izranjali obrisi najbližeg zasvođenog ulaza označenog brojem dva: odatle ga je posmatralo strogo kameno lice, drevno i bradato. Da li je ikada postojao bog lešina?

Upravo je zagrizao kobasicu kada je stigao Dominik Kalpeper.

Novinar je bio visok skoro kao Strajk, ali je bio mršav i bled poput člana hora dečaka, nekako neobično asimetričan, kao da mu je neko izvrnuo lice u smeru suprotnom kretanju kazaljke na satu; da nije bilo toga, bio bi lep kao devojčica.

– Nadam se da imaš nešto dobro – rekao je Kalepeper kad je seo, skinuo rukavice i skoro sumnjičavo osmotrio bar.

– Hoćeš da jedeš? – pitao ga je Strajk žvaćući kobasice.

– Ne – odvratio je Kalpeper.

– Radije ćeš sačekati da kupiš kroasan? – pitao ga je Strajk cereći se.

– Jebi se, Strajk.

Bilo je skoro žalosno lako iznervirati nekadašnjeg studenta državnog koledža koji je poručio čaj uz izvesnu primesu prkosa i usput (kako je Strajk primetio, silno se zabavljajući) oslovio potpuno nezainteresovanog konobara sa „ortak”.

– I? – nastavio je Kalpeper držeći vrelu šolju dugačkim bledim šakama.

Strajk je zavukao ruku u džep svog kaputa, izvadio koverat i gurnuo mu ga preko stola. Kalpeper je izvadio ono što je bilo unutra i počeo da čita.

– Jebem ti! – tiho je izustio posle izvesnog vremena. Žurno je listao papire, od kojih su neki bili ispisani Strajkovim rukopisom. – Kako si se, jebote, uopšte dokopao ovoga?

I dalje žvaćući kobasicu, Strajk je spustio prst na jedan od papira s nažvrljanom adresom.

– Preko njegove prilično sjebane lične asistentkinje – rekao je kad je konačno progutao. – I nju je tucao, pored one dve za koje već znaš. Tek je sad shvatila da neće biti sledeća leđi Parker.

– Kako si to, dođavola, saznao? – pitao je Kalpeper zureći u Strajka preko papira koji su podrhtavali u njegovim uzbuđenim rukama.

– Detektivski posao – promumlao je Strajk preko zalogaja kobasice. – Zar nije tvoja družina isto to radila pre nego što si počeo da koristiš spoljne izvore kao ja? Ali, Kalpeperu, ona mora da misli na svoju budućnost, što znači da ne bi volela da se pojavi u priči, jasno?

Kalpeper je frknuo.

– O tome je trebalo da misli pre nego što je maznula...

Odsečnim pokretom Strajk je istrgao papire novinaru iz ruku.

– Nije ih maznula. Odštampala je ovo po njegovom nalogu. Pogrešila je jedino u tome što ih je pokazala meni. Ali ako nameravaš da razvlačiš njen privatan život po novinama, povlačim ove papire, Kalpeperu.

– Odjebi – rekao je Kalpeper posegnuvši za dokazima o izbegavanju poreza koje je Strajk čvrsto držao maljavom šakom. – Dobro, izostavićemo je iz priče. Ali on će svedjedno shvatiti odakle nam sve to. Nije baš toliko malouman.

– I šta će onda, da je odvuče na sud, gde će ona potanko ispričati o svim ostalim mutnim radnjama kojima je prisustvovala u poslednjih pet godina?

– Da, u pravu si – uzdahnuo je Kalpeper pošto se načas zamislio. – Daj mi papire. Izostaviću je iz priče, ali moram da razgovaram s njom, važi? Tek da se uverim da je sve čisto.

– Papiri su čisti. Nemaš ti šta da razgovaraš s njom – rekao je Strajk odlučno.

Potresena, opčinjena i gorko prevarena žena s kojom se upravo rastao ne bi bila bezbedna ako bi je prepustio Kalpeperu. U mahnitoj želji da se osveti čoveku koji joj

je obećao brak i decu, naneće nepopravljivu štetu sebi i svojoj budućnosti. Strajku nije trebalo dugo da zadobije njeno poverenje. Imala je nepune četrdeset dve godine; mislila je da će postati majka dece lorda Parkera, a sada ju je potpuno opila želja za osvetom. Strajk je s njom proveo nekoliko sati slušajući priču o njenoj očaranosti, posmatrajući je kako u suzama korača tamo-amo po svom dnevnom boravku, kako se uznemireno vrpolti na kauču, drži se za glavu. Na kraju je pristala na izdaju, koja će sahraniti sve njene nade.

– Izostavićeš je sasvim iz ovoga – rekao je Strajk stežući čvrsto papire u ruci, koja je bila bezmalo dvaput veća od Kalpeperove. – Jasno? I bez nje ovo je i dalje đavolski krupna priča.

Nakon kraćeg oklevanja, Kalpeper je pristao.

– Dobro, važi. Daj mi ih.

Novinar je gurnuo papire u unutrašnji džep i popio malo čaja. Prezir koji je osećao prema Strajku lagano je jenjavao kad se pred njim ukazala veličanstvena mogućnost da uništi ugled jednog pripadnika britanskog plemstva.

– Lord Parker od Penivela... – radosno je izgovorio u dahu – Sad si pošteno i dokraja sjeban, ortak.

– Verujem da će tvoj gazda ovo da reguliše? – pitao je Strajk kad je konobar doneo račun.

– Da, da...

Kalpeper je bacio novčanicu od deset funti na sto i njih dvojica zajedno izadoše iz bara. Strajk je zapalio cigaretu čim su se vrata za njima zatvorila.

– Kako si je naveo da ti ispriča? – upitao je Kalpeper dok su po hladnoći koračali pored motora i kamiona koji su pristizali na pijacu i odlazili dalje.

– Slušao sam – rekao je Strajk.

Kalpeper ga je pogledao ispod oka.

– Svi privatni detektivi s kojima sarađujem uglavnom presreću telefonske poruke.

– To je nezakonito – rekao je Strajk izbacujući dim u mrak.

– Pa kako onda...?

– Ti štitiš svoje izvore, ja štitim svoje.

Hodali su još pedesetak metara u tišini, dok je Strajkovo šepanje sa svakim korakom postajalo sve upadljivije.

– Ovo je baš krupno. Krupno! – rekao je Kalpeper veselo. – Taj licemerni matori drkadžija blebeće unaokolo o korporativnoj pohlepi, a sebi je odvojio dvadeset miliona negde na Kajmanskim ostrvima...

– Drago mi je što mogu da pomognem – rekao je Strajk. – Poslaću ti račun za svoje usluge.

Kalpeper ga je iskosa pogledao.

– Jesi li video sina Toma Džonsa u novinama prošle nedelje? – pitao je.

– Tom Džons?

– Velški pevač – pojasnio je Kalpeper.

– A, on – odvratio je Strajk ravnodušno. – Poznavao sam jednog Toma Džonsa u vojsci.

– Jesi li pročitao?

– Nisam.

– Dao je baš lep, dugačak intervju. Rekao je da nikad nije upoznao oca, da mu se ovaj nikad nije javio. Kladim se da on ima više od onog što će osvanuti na tvom računu.

– Još nisi video moj račun – rekao je Strajk.

– Samo kažem. Jedan mali fin intervju i mogao bi bar nekoliko noći da predahneš od ispitivanja sekretarica.

– Okani se toga – rekao je Strajk – ili više neću raditi za tebe, Kalpeperu.

– S druge strane – nastavio je Kalpeper – mogao bih svejedno da pustim priču. Nepriznati sin poznate rok zvezde je ratni heroj koji nikad nije upoznao oca i radi kao privatni...

– Kako sam čuo, tražiti od ljudi da prisluškuju tuđe telefone takođe je protivzakonito.

Na vrhu Long lejna dva muškarca su usporila i okrenula se jedan ka drugom licem u lice.

Kalpeper se nervozno nasmejao.

– Očekujem tvoj račun, onda.

– To mi sasvim odgovara.

Rastali su se i otišli svaki na svoju stranu, Strajk prema najbližoj stanici metroa.

– Strajk! – Kalpeperov glas je odjeknuo kroz tamu iza njega. – Jesi li je kresnuo?

– Jedva čekam da pročitam tvoj tekst, Kalpeperu – umorno je doviknuo Strajk, ne osvrćući se.

Šepajući, ušao je u stanicu metroa i nestao iz Kalpeperovog vidokruga.

„Koliko još moramo da se borimo? Jer ne mogu da ostanem, i neću da ostanem! Imam posla.”

Frensis Bomon i Filip Mesindžer,
Mali francuski advokat

U metrou je vladala već poprilična gužva. Lica uobičajena za ponedjeljak ujutro: klonula, smrknuta, napeta, ravnodušna. Strajk je seo naspram mlade plavokose naduvenih očiju koja je dremala dok joj je glava stalno padala u stranu. Svaki put bi se iznova trгла i uspravila, panično zagledajući nazive stanica u strahu da je promašila onu na kojoj treba da side.

Voz je bučno odmicao niz tunele, noseći Strajka prema onome što je nazivao domom; ka dvema bednim sobicama pokrivenim loše izolovanim krovom. Ophrvan umorom, okružen tim bezizraznim licima nalik na ovčija, razmišljao je o spletu okolnosti zahvaljujući kojima su svi oni postali ljudska bića. Ako se pravilno sagleda, svako rođenje je čista sreća. Ako se zna da postoji stotine miliona spermatozoida koji naslepo plivaju kroz tamu, izgledi da od njih nastane čovek zanemarljivo su mali.

Koliko je ljudi iz ovog vagona bilo planirano, pitao se, obuzet blagom vrtoglavicom od umora. A koliko ih je, poput njega, rođeno čistom igrom slučaja? U njegovoj osnovnoj školi bila je devojčica koja je na licu imala jarkocrveni hemangiom i Strajk joj je uvek bio potajno naklonjen jer su oboje od rođenja nosili nešto neizbrisivo drugačije, nešto za šta nisu bili krivi. Njih dvoje to nisu mogli da sagledaju, ali ostali oko njih jesu, i bili su dovoljno nevaspitani da to stalno iznova pominju. Na kraju se pokazalo da povremena znatiželja potpunih neznanaca (za koju je sa pet godina mislio da je podstaknuta njegovom jedinstvenošću) zapravo dolazi otud što oni u njemu vide ništa više do zametak slavnog pevača, slučajni dokaz njegove preljube. Strajk je svog biološkog oca video samo dvaput.

Da bi Džoni Rokbi prihvatio očinstvo, morali su da urade DNK test.

Dominik Kalpeper je bio oličenje lascivnosti i nadmenosti s kakvima se Strajk veoma retko susretao u vreme kada je prgavog bivšeg vojnika svako povezivao s vremešnom rok zvezdom. Takvi ljudi samo su mislili na pozamašne račune u bankama, na privatne avione i VIP žurke, na velikodušnost multimilionera o koju i sami mogu da se okoriste. Začudeni skromnim životom koji je Strajk vodio i

njegovim nezamislivim radnim vremenom, pitali bi se: šta li je to Strajk uradio da otera svog oca? Da li se pretvarao da živi u bedi kako bi iskamčio još para od Rokbija? Šta li je uradio sa silnim milionima koje je njegova majka sigurno iscedila iz svog bogatog ljubavnika?

U takvim trenucima, Strajk bi se s nostalgijom prisećao vremena provedenog u vojsci, samozatajne profesije za koju su poreklo i rodbinske veze bezmalo potpuno nevažni: važno je bilo samo da li si sposoban da obavljaš svoj posao. U Odeljenju za specijalne istrage, najintimnije pitanje sa kojim se susreo prilikom zapošljavanja bilo je da ponovi još jednom neobično ime i prezime koje mu je podarila majka, ćaknuta osobenjakinja.

Kada je Strajk izašao iz metroa, na Čering Kros Roudu je već uveliko vladala gužva. Konačno se probijala novembarska zora, siva i nekako bezvoljna, još uvek ispunjena senkama koje kao da ne žele da se razidu. Skrenuo je u Dansku ulicu, iscrpljen i ispijen, unapred se radujući kratkom snu koji će možda uspeti sebi da priušti pre nego što mu u pola deset stigne stranka. Mahnuvši devojci u prodavnici gitara s kojom je često provodio puš-pauze na ulici, Strajk je prošao kroz crna vrata pored *Bara 12* i krenuo uz metalno stepenište što se spiralno uvijalo oko kućišta neispravnog lifta. Prošao je pored stana grafičkog dizajnera na prvom spratu, pored svoje kancelarije s natpisom na staklenim vratima na drugom spratu i popeo se do trećeg i najmanjeg odmorišta, gde se nalazio njegov dom.

Prethodni stanar, upravnik bara u prizemlju, odselio se u neki lepši kraj, te je Strajk, koji je već nekoliko meseci spavao u svojoj kancelariji, obručke prihvatio prilikom da unajmi taj stan, zahvalan što će tako lako rešiti problem svog beskućništva.

To potkrovlje bilo je skućeno po svim standardima, a posebno za čoveka visokog sto devedeset centimetara. Jedva je mogao da se okrene pod tušem; kuhinja i dnevni boravak bili su nesrećno uklopljeni u jednu celinu, a francuski ležaj zauzeo je gotovo celu spavaću sobu. Na odmorištu je još bilo kutija s njegovim stvarima, uprkos kućevlasnikovim protestima. Mali prozori gledali su na krovove zgrada, a ispod njih pružala se Danska ulica. Neprestano udaranje basa koje je dopiralo iz bara bilo je sasvim prigušeno i muzika koju je Strajk puštao uglavnom je uspevala da ga prikrije.

Strajkova urođena urednost osećala se u celom stanu: krevet je bio namešten, sudovi oprani, sve je bilo na svom mestu. Žudeo je da se istušira i obrije, ali to je još moglo da sačeka; pošto je okačio kaput, podesio je budilnik na devet i dvadeset i onako obučen ispružio se na krevet. Zaspao je za nekoliko sekundi, ali je posle narednih nekoliko sekundi (ili je bar njemu tako izgledalo) bio ponovo budan. Neko je kucao na vrata.

– Izvini, Kormorane, stvarno mi je žao...

Njegova asistentkinja, visoka mlada žena duge plave kose, delovala je zaista skrušeno dok se izvinjavala, ali kad ga je ugledala, zabrinula se.

– Jesi li dobro?

– Spavao sam. Nisam oka sklopio celu noć. Dve noći.

– Izvini, molim te – Robin je uporno ponavljala – ali sad je dvadeset do deset, Vilijam Bejker je stigao i poprilično je...

– Sranje – promrmljao je Strajk. – Sigurno nisam dobro podesio budilnik... daj mi pet minu...

– Osim toga – prekinula ga je Robin – došla je i neka žena. Nema zakazano. Rekla sam joj da nemaš vremena za još jednu stranku, ali ona neće da ode.

Strajk je zevnuo i protrljao oči.

– Pet minuta. Ponudi ih čajem ili čime god.

Šest minuta kasnije, Strajk je ušao u prijemnu kancelariju, gde je Robin sedela za svojim kompjuterom. Bio je u čistoj košulji, oko njega se širio miris zubne paste i dezodoransa, ali on je i dalje bio neobrijan.

– Pa, bolje ikad nego nikad – rekao je Vilijam Bejker kruto se smešeći. – Sreća pa imate tako zgodnu sekretaricu, inače bih verovatno već otišao.

Strajk je video kako Robin crveni od besa tren pre nego što se okrenula i počela žustro da slaže pristiglu poštu. Bilo je nečeg neodređeno uvredljivog u načinu na koji je Bejker rekao „sekretarica”. U prugastom odelu, besprekora kao uvek, direktor kompanije unajmio je Strajka da istraži dva člana odbora.

– Jutro, Vilijame – rekao je Strajk.

– Ništa od izvinjenja? – promrsio je Bejker gledajući u tavanicu.

– Dobar dan, vi ste? – pitao je Strajk zanemarivši Bejkera i okrenuvši se ka sitnoj sredovečnoj ženi, koja je svoj stari smeđ kaput prebacila preko naslona sofe.

– Leonora Kvajn – odgovorila je ona s naglaskom za koji je Strajkovo izvežbano uho utvrdilo da potiče sa zapada.

– Imam prilično zgusnut raspored, Strajk – rekao je Bejker.

Bez poziva je ušao u Strajkovu kancelariju. Kako Strajk nije pošao za njim, zanemario je uobičajenu ugladenost.

– Čisto sumnjam da ste u vojsci mogli da prođete s takvim nepoštovanjem tuđeg vremena, gospodine Strajk. Molim vas da mi se pridružite.

Strajk kao da ga nije čuo.

– Šta vi zapravo hoćete, gospođo Kvajn? – pitao je ženu koja je sedela na sofi.

– Pa, reč je o mom suprugu...

– Gospodine Strajk, ja imam sastanak za nešto više od sat vremena – ponovo se oglasio Vilijam Bejker, ovog puta malo glasnije.

– Vaša sekretarica je rekla da nemate vremena, ali ja sam rekla da ću sačekati.
– Strajk! – zarežao je Vilijam Bejker, kao da doziva psa.
– Robin! – prasnuo je iscrpljeni Strajk, na ivici živaca. – Pripremi račun za gospodina Bejkera i daj mu dokumentaciju, sve je tu.
– Molim? – oglasio se zapanjeni Vilijam Bejker, pa se vratio u prijemnu kancelariju.
– Otkaćio te je – rekla je Leonora Kvajn uz izvesno likovanje.
– Niste završili posao – rekao je Bejker. – Rekli ste da ima još...
– To može i neko drugi da vam završi. Neko kome ne smetaju klijenti drkadžije.
Kancelariju je odjednom okovao led.
Skamenjenog lica, Robin je izvukla Bejkerov dosije iz police i predala ga Strajku.
– Kako se usuđujete da...?!
– Ovde ima dosta toga što će poslužiti i na sudu – rekao je Strajk dodajući fasciklu direktoru. – Ulaganje vam se isplatilo.
– Niste završi...
– S tobom je završio – umešala se Leonora Kvajn.
– Hoćeš li da učutiš, glup...?! – prasnuo je Vilijam Bejker, pa ustuknuo kad je Strajk pošao ka njemu.
Svi su ćutali. Bivši vojnik kao da je odjednom zauzeo dvaput više mesta nego do pre nekoliko sekundi.
– Izvolite u moju kancelariju, gospođo Kvajn – rekao je Strajk tiho.
Poslušala je.
– Misliš li da će ona moći da ti plati? – dobacio je poraženi Vilijam Bejker s rukom na vratima.
– Spreman sam da spustim cenu – rekao je Strajk – ako mi se klijent dopadne.
Ušao je za Leonorom Kvajn u svoju kancelariju i uz tresak zatvorio vrata za sobom.

„...ostavljen sâm, da trpim sve te boljke...”

Tomas Deker,
Plemeniti španski vojnik

– Prava mustra, jelda? – primeti Leonora Kvajn kad je sela na stolicu naspram Strajkovog radnog stola.

– Aha – potvrdio je Strajk pa se kao vreća sručio prekoputa nje. – Jeste.

Uprkos ružičastoj koži s tek ponekom borom i upečatljivoj bistrini beonjača bledoplavih očiju, posetiteljka je izgledala kao da joj je pedesetak godina. Tanku i blistavu prosedu kosu zauzdala je dvema plastičnim ukosnicama i žmirkala je gledajući ga kroz naočare s prevelikim staromodnim ramom. Jasno je bilo da je svoj kaput, iako čist, kupila još tokom osamdesetih. Primetio je na njemu naramenice i veliku plastičnu dugmad.

– Onda, šta imate da mi kažete o svom suprugu, gospođo Kvajn?

– Pa – odvrati Leonora – nestao je.

– Kad? – upita Strajk, mahinalno posegnuvši za beležnicom.

– Pre deset dana – odgovori Leonora.

– Jeste li bili u policiji?

– Ne treba meni policija – nestrpljivo će ona, kao da joj je dojadilo da objašnjava unaokolo. – Jednom sam ih već bila zvala i bili su besni na mene, jer se ispostavilo da je on jednostavno bio negde s prijateljima. Oven, povremeno, tek tako nestane. – On je pisac – dodala je, kao da nema potrebe da dalje objašnjava.

– I ranije je nestajao?

– Nepredvidiv je – rekla je, smrknuvši se – i povremeno nestane, ali ovoga puta ga nema već deset dana i mada znam da je vrlo uznemiren, zaista bih želela da se sad vrati kući. Moram da se pobrinem i za Orlando...

– Orlando? – ponovi Strajk, dok su mu umorne misli bludele ka letovalištu u Floridi. Nije stigao da otputuje u Ameriku, a Leonora Kvajn, njegova klijentkinja u starom kaputu, svakako nije izgledala kao neko ko će moći da mu priušti to putovanje.

– Naša ćerka, Orlando – reče Leonora – o kojoj se valja starati. – Dok sam ja ovde, komšinica brine o njoj.

Kucanje na vratima propratila je zlatokosa Robin.

– Kafa, gospodine Strajk? A vi, gospođo Kvajn?

Pošto su udovoljili Robin, koja se zatim povukla, Leonora je rekla:

– Neću vas zadržavati, budući da znam gde je on, samo što ne mogu da nađem adresu i niko mi ne odgovara na pozive. Prošlo je deset dana – ponovila je – i sad nam je zaista potreban.

Strajk pomisli kako je pravo rasipanje unajmiti privatnog detektiva za takvu sitnicu, utoliko pre što je samom svojom pojavom ta žena otkrivala koliko je siromašna.

– Ako je reč o običnom telefonskom pozivu – ljubazno će on – zar ne možete da zamolite nekog prijatelja ili...?

– Edna to ne može – odvrati ona, a Strajk pomisli kako ga je preterano dirnulo (dešavalo se da, usled iscrpljenosti, tako reaguje) njeno neizgovoreno priznanje da ima samo jednog prijatelja na celom svetu. – Oven im je rekao da mi ne kažu gde je. Treba mi neki muškarac – jednostavno je rekla – koji će to otkriti. Ko će ih naterati da kažu gde je.

– Vaš suprug se zove Oven, jel' tako?

– Da. Bili smo na toj zabavi na koju je došla gomila izdavača i drugog sveta... nije hteo da me povede, ali ja sam mu rekla: „Već sam obezbedila bebisiterku, i ima da idem s tobom”, a onda sam čula Kristijana Fišera kako priča Ovenu o tom utočištu za pisce. Onda sam pitala Ovena: „O čemu on to?”, a on mi je odvratio: „Ne mogu da ti kažem, upravo u tome i jeste suština, dođavola, da pobegneš nekud od žene i dece”.

Bezmalobilo je naterala Strajka da joj se podsmehne, kao što joj se nesumnjivo i muž podsmehivao; bila je ponosna kao one majke koje se diče bezosećajnošću svoje dece.

– Ko je Kristijan Fišer? – upita Strajk, prisiljavajući se da se usredsredi.

– Izdavač. Mladi pomodar.

– Jeste li pozvali Fišera i pitali ga gde se povukao vaš muž?

– Jesam, nedelju dana sam ga svakodnevno zvala, odgovarali su mi da su preneli poruku i da će mi se Oven vratiti, ali ništa od toga. Mislim da mu je upravo Oven naložio da mi ne kaže gde je. Ali vi ćete uspeti da iskamčite adresu od Fišera. Znam da ste sposobni – rekla je. – Rešili ste slučaj one Lule Landri, od kojeg je i policija digla ruke.

Manje od osam meseci ranije, Strajk je imao samo jednog klijenta, posao mu je bio na izdisaju, a budućnost bezizgledna. Tada je dokazao, na zadovoljstvo Kraljevskog tužilaštva, da jedna čuvena manekenka nije izvršila samoubistvo, već je gurnuta u smrt s balkona na četvrtom spratu. Prpratni publicitet doneo mu je bujicu poslova; tokom nekoliko nedelja bio je najpoznatiji privatni detektiv u prestonici, a Džoni Rokbi postao je samo beznačajna fusnota u toj priči; Strajk je stekao ime zahvaljujući sopstvenim zaslugama, iako su to mnogi ljudi pogrešno shvatili...

– Prekinuo sam vas – rekao je, trudeći se da ne izgubi nit.

– Zaista?

– Da – odvratio je Strajk, iskosa pogledajući u svoje žvrljotine u beležnici. – Rekli ste: „Moram da se pobrinem i za Orlando...”.

– A, da – odgovorila je – dogodilo se nešto čudno kad je on otišao.

– Šta?

– Govna – nastavi Leonora Kvajn ne birajući reči – u našem poštanskom sandučetu.

– Neko vam je ubacio izmet u poštansko sanduče? – odvrati Strajk.

– Da.

– Pošto je vaš muž nestao?

– Da. Pseto – reče Leonora, a Strajku je trebalo malo vremena da shvati kako se to odnosi na izmet, a ne na njenog muža. – Tri-četiri puta, noću, pseći izmet. Nije baš lepo zateći to ujutru u sandučetu. I ta uvrnuta žena koja nam je dolazila na vrata.

Zastala je, sačekavši da joj Strajk postavi pitanje. Kao da je uživala da je on zapitkuje. Strajk je znao da mnogi usamljeni ljudi uživaju kad im neko posveti pažnju, te nastoje da produže to romaneskno iskustvo.

– Kad je ta žena dolazila?

– Prošle nedelje, tražila je Ovena, a kad sam joj kazala: „On nije ovde”, odvratila je: „Recite mu da je Anđela umrla”, i otišla je.

– A vi je ne poznajete?

– Nikad je dotad nisam videla.

– Poznajete li neku Anđelu?

– Ne. Ali njegove obožavateljke ponekad znaju da se našale na njegov račun – reče Leonora, odjednom postavši govorljivija. – Na primer, neka žena mu je svojevremeno pisala pisma i slala svoje slike na kojima je bila obučena kao jedan od njegovih likova. Čitajući njegove knjige, neke od tih žena koje mu pišu zaključile su da ih on razume. Šašavo, zar ne? – rekla je. – To su sve izmišljotine.

– Da li obožavatelji vašeg muža i inače znaju gde vi živite?

– Ne – reče Leonora. – Ali ta žena je možda neka njegova studentkinja ili nešto slično. On povremeno predaje pisanje.

Vrata se otvoriše i Robin uđe noseći poslužavnik. Pošto je stavila crnu kafu ispred Strajka i čaj ispred Leonore Kvajn, ponovo se povukla, zatvorivši vrata za sobom.

– Da li se dogodilo još nešto čudno? – upita Strajk. – Osim izmeta u poštanskom sandučetu i te žene koja vam je došla na vrata?

– Mislim da me neko prati. Visoka tamnokosa devojka povijenih ramena – reče

Leonora.

– To nije ona ista koja...

– Nije, ona koja je došla na vrata bila je niska. Duge riđe kose. Ova druga je tamnokosa i nekako pogurena.

– Sigurni ste da vas prati?

– Da, rekla bih da je tako. Dva-tri puta sam je primetila. Nije iz našeg kraja, nikad je dosad nisam videla, a već više od trideset godina živim u Ledbrok Grouvu.

– Dobro – polako će Strajk. – Rekli ste da je vaš muž bio uznemiren? Šta ga je uznemirilo?

– Gadno se posvađao sa svojom agentkinjom.

– Znate li zašto?

– Zbog svoje knjige, najnovije. Liz, njegova agentkinja, rekla mu je kako je to nešto najbolje što je dosad napisao, a onda ga je, sutradan, pozvala na večeru i saopštila mu da to nije za objavljivanje.

– Zašto se predomislila?

– Pitajte *nju* – odvrati Leonora, prvi put se ljutnuvši. – Naravno, to ga je uznemirilo. Svakoga bi uznemirilo. Dve godine je radio na toj knjizi. Došao je kući sav uzrujan, otišao u svoju radnu sobu, zgrabio je...

– Šta je zgrabio?

– Svoju knjigu, rukopis, beleške i sve ostalo, psujući kao kočijaš, a onda ih je strpao u putnu torbu i izašao; otad ga više nisam videla.

– Ima li on mobilni? Jeste li pokušali njega da pozovete?

– Jesam, ali se ne javlja. Nikad se ne javlja na mobilni kad tako ode. Jednom je bacio telefon kroz prozor kola – reče ona, ponovo ispoljivši izvestan ponos na muževljevu živopisnu prirodu.

– Gospodo Kvajn – reče Strajk, čije čovekoljublje, prirodno, nije bilo bezgranično, šta god da je rekao Vilijamu Bejkeru: – Biću iskren prema vama: moje usluge nisu jeftine.

– Ne mari – neumoljivo će Leonora. – Liz će platiti.

– Liz?

– *Liz*; Elizabet Tasel. Ovenova agentkinja. Ona je kriva što je otišao. Može to da oduzme od svoje provizije. On joj je najbolji klijent. I poželeeće da joj se vrati kad shvati šta je učinila.

Za razliku od Leonore, Strajk nije mnogo računao na to. Sipao je tri kašičice šećera u kafu pa otpio malo, pitajući se kako da nastavi. Bilo mu je pomalo žao Leonore, koja naizgled nije bila ni svesna mušičavosti svog nepredvidivog muža, i pomirila se sa činjenicom da niko i ne pomišlja da joj uzvрати poziv, da je jedina

pomoć na koju može da računa isključivo ona za koju mora da plati. Ako se izuzme njeno osobenjačko ponašanje, morao je odati priznanje njenoj iskrenoj borbenosti. Osim toga, otkad mu je posao neočekivano krenuo, bezobzirno je prihvatao isključivo slučajeve koje je mogao dobro da naplati. Onih nekoliko nevoljnika koji su mu došli sa svojim tužnim pričama, nadajući se kako će ga njegove sopstvene nedaće (nakićene i objavljene u novinama) navesti da im pomogne bez nadoknade, otišlo je razočarano.

Ali Leonora Kvajn je sručila svoj čaj gotovo jednako brzo kao što je Strajk sasuo svoju kafu i već je bila na nogama, kao da su se već o svemu dogovorili.

– Bolje da krenem – rekla je. – Ne volim dugo do ostavljam Orlando samu. Nedostaje joj njen tata. Rekla sam joj da ću unajmiti nekog da ga nađe.

Strajk je nedavno bio pomagao nekim imućnim ženama da se reše svojih muževa zaposlenih u Sitiju, koji su im posle finansijskog kraha postali daleko manje zanimljivi. Bilo je nečeg privlačnog u pomisli da bi, za promenu, jednog trebalo da vrati ženi.

– Dobro – reče najzad, zevnuvši kad je gurnuo beležnicu prema njoj. – Trebaju mi vaši podaci, gospođo Kvajn. Fotografija vašeg muža takođe bi mi dobrodošla.

Zapisala mu je svoju adresu i broj telefona zaobljenim, detinjim rukopisom, ali na pomen fotografije kao da se iznenadila.

– Šta će vam slika? On je u tom utočištu za pisce. Samo naterajte Kristijana Fišera da vam kaže gde je to.

Pre nego što je Strajk, umoran i slomljen, uspeo da se izvuče iza svog stola, ona je već bila na vratima. Čuo ju je kako se odsečno obraća Robin: – Hvala na čaju – a onda su se staklena vrata ka odmorištu zatvorila lagano vibrirajući i njegova nova klijentkinja je nestala.

„Da, retkost je imati iskrenog prijatelja...”

Vilijam Kongriv,
Varalica

Strajk se sručio na sofu u prijemnoj kancelariji. Bila je skoro nova – neophodan trošak koji je morao podneti kad se ona prethodna, polovna polomila. Presvučena veštačkom kožom, delovala je otmeno u salonu nameštaja, ali sad bi, kako se neko pomeri na njoj, ispuštala zvuke slične prdenju. Njegova asistentkinja, visoka, zavodljivih oblina, blistave svetle kože i plavosivih očiju, osmotrila ga je preko šoljice kafe.

– Izgledaš jezivo.

– Celu noć sam od jedne rastrojene žene pokušavao da izvučem detalje o seksualnoj izopačenosti i finansijskim malverzacijama čuvenog pripadnika visokog plemstva – reče Strajk, žestoko zevajući.

– Lorda Parkera? – uzbuđeno će Robin.

– Baš tako – odvrati Strajk.

– Onaj što je...?

– Obrađivao istovremeno tri žene i izvukao milione preko nerezidentnog računa – reče Strajk. – Ako imaš dovoljno jak stomak, kupi u nedelju *News of the World*.

– Kako si to, dođavola, iskopao?

– Preko poznanika poznanikovog poznanika – izdeklamova Strajk.

Ponovo je zevnuo, toliko razjapivši usta da je to delovalo bolno.

– Trebalo bi da prilegneš – posavetova ga Robin.

– Da, trebalo bi – složi se on, ali se ne pomeri.

– Nemaš nikoga do dva po podne, kad ti dolazi Ganfri.

– Ganfri – uzdahnu Strajk, trljajući kapke. – Zašto su svi moji klijenti seronje?

– Gospođa Kvajn ne izgleda kao seronja.

On se kao kroz maglu zagleda u nju između zdepastih prstiju.

– Otkud znaš da sam uzeo njen slučaj?

– Znala sam da hoćeš – reče Robin, ne mogavši da obuzda zlurad osmeh. – Ona je tvoj tip.

– Sredovečna žena zaglavljena u osamdesetim?

– Upravo tvoj tip klijenta. Osim toga, hteo si da napakostiš Bejkeru.

– Izgleda da je upalilo, zar ne?

Telefon se oglasi. I dalje se smeškajući, Robin podiže slušalicu.

– Kancelarija Kormorana Strajka – reče. – Oh! Zdravo.

Bio je to njen verenik Metju. Pogledala je ispod oka u svog šefa. Strajk je zažmurio i zabacio glavu, prekrstivši ruke na snažnim grudima.

– Slušaj – reče Metju; nikad nije zvučao naročito prijateljski kad zove s posla. – Moramo da pomerimo ono piće s petka na četvrtak.

– Oh, Mete – odvrati ona, trudeći se da prikrije razočaranje i očajanje.

Već peti put su odlagali taj odlazak na piće. Jedino Robin, među njima troma, nijednom nije tražila izgovore, već je predusretljivo prihvatala svaki predlog.

– Zašto? – promrmljala je.

Sa sofe se odjednom začu hrcanje nalik groktanju. Strajk je zaspao u sedećem položaju, još uvek prekrštenih ruku, velike glave naslonjene na zid.

– Devetnaestog moram na piće s poslovnim partnerima – reče Metju. – Ne bi bilo dobro da ne odem. Moram da budem prisutan u takvim prilikama.

Robin oseti poriv da se obrecne na njega. Metju je radio u velikoj knjigovodstvenoj firmi i ponekad se ponašao kao da su njegove društvene obaveze važnije od sličnih obaveza kakvog diplomate.

Bila je uverena da je razlog odlaganja nešto sasvim drugo. Naime, dosad je Strajk svaki put otkazivao zajednički izlazak jer bi mu iskrsla neka neodložna večernja obaveza, i mada su njegovi razlozi bili opravdani, Metju je to razdraživalo. Iako to nikad nije naglas rekao, Robin je znala kako je on ubeđen da mu Strajk time stavlja do znanja da je njegov posao važniji od Metjuovog.

Za osam meseci koliko radi za Kormorana Strajka, njen šef i njen verenik još se nisu upoznali, čak ni one kobne noći kad je Metju došao po nju u urgentni centar, kuda je bila odvela Strajka, umotavši mu izbodenu ruku u svoj kaput posle okršaja s ubicom sateranim u ćošak, koji je pokušao da ga dokrajči. Kad je, potresena i umrljana krvlju izašla pred svog verenika iz ordinacije u kojoj su Strajku stavljali kopče, Metju je odbio njenu ponudu da ga upozna sa svojim ranjenim šefom. Bio je van sebe od besa zbog celog tog događaja, iako ga je uveravala da ona nijednog trenutka nije bila u opasnosti.

Metju nije želeo da ona prihvati stalno zaposlenje kod Strajka, prema kojem je od samog početka bio podozriv i s prezirom gledao na njegov nesređen život, beskućništvo i profesiju, koju je smatrao besmislenom. Ono malo o Strajkovoj karijeri što je Robin podelila s njim: o njegovom radu u Odeljenju za specijalne istrage, o ordenu za hrabrost koji je dobio dok je služio u Kraljevskoj vojnoj policiji, o tome kako je izgubio desnu potkolenicu, o njegovoj stručnosti u mnogim oblastima o

kojima je Metju – dotad nenadmašan u njenim očima – znao vrlo malo ili čak ništa, nije doprinelo zbližavanju te dvojice muškaraca (čemu se ona u svojoj bezazlenosti nadala), već je, naprotiv, još više učvrstilo zid između njih.

Strajkova slava, njegov iznenađan uspon s dna do vrha, samo su produbili Metjuovu netrpeljivost prema njemu. Robin je sa zakašnjenjem shvatila da je isticanjem Metjuove nedoslednosti samo pogoršala okolnosti: „Nije ti se sviđao dok je bio siromašan beskućnik, a ne sviđa ti se ni sad kad se proćuo i kad se otimaju o njega!”

Ali Strajkov najteži greh u Metjuovim očima, kao što je shvatila, bio je njegova odluka, po izlasku iz bolnice, da joj u znak zahvalnosti, ali i za oproštaj, pokloni zanosnu haljinu čuvenog modnog kreatora. Pošto ju je, ponosna i oduševljena, pokazala Metjuu, njegova reakcija naterala ju je da je nikad više ne obuće.

Sve je to Robin želela da popravi zajedničkim izlaskom, ali Strajkovo stalno odlaganje produbilo je Metjuovu netrpeljivost prema njemu. Poslednji put Strajk jednostavno nije došao, bez ikakvog objašnjenja. Njegovo opravdanje – kako je morao da pokrije klijenta pred njegovom sumnjičavom ženom – Robin je i ne trepnuvši prihvatila, jer su joj bile poznate peripetije u vezi s tim, naročito gadnim slučajem razvoda, no Metju je samo učvrstilo u uverenju da je Strajk drzak i da vapi za pažnjom.

Nije joj bilo lako da ubedi Metju da i četvrti put pokušaju da upriliče taj izlazak. On je odredio i vreme i mesto, ali sad kad je Robin izvukla konačan pristanak od Strajka, Metju je pomerio datum i teško je bilo ne pomisliti kako time, zapravo, hoće da natrlja nos Strajku, pokazujući mu da i on ima brdo obaveza; da i on (Robin se nije mogla oteti tom utisku) može njega da otkači kad god mu padne na pamet.

– Nije važno – rekla je u slušalicu. – Proveriću s Kormoranom da li mu odgovara četvrtak.

– Ne zvučiš kao da nije važno.

– Mete, ne počinji. Pitaću ga, važi?

– Onda, vidimo se kasnije.

Robin je spustila slušalicu. Strajk je sad strugao iz dubine grla, otvorenih usta, kao testera; široko razmaknutih nogu, s oba stopala na podu, raspištoljio se, ruku i dalje prekrštenih na grudima.

Uzdahnula je, gledajući svog usnulog šefa. Strajk nikad nije ispoljio neprijateljstvo prema Metjuu, nikada ga ni pomenuo nije. Metju se jednostavno navrzao na Strajka, retko propuštajući priliku da istakne kako bi Robin daleko bolje prošla da je prihvatila bilo koji od poslova ponuđenih pre no što je odlučila da ostane kod tog nepouzdanog privatnog detektiva pritisnutog dugovima, koji nije u

stanju da joj plati koliko ona vredi. Robin bi bilo daleko lakše kad bi Metju prihvatio njeno mišljenje o Kormoranu Strajku, kad bi mu se on svideo, kad bi mu se, što da ne, čak i divio. Ali ona je bila optimista: njoj su i jedan i drugi bili dragi i zašto se, onda, i njih dvojica ne bi svideli jedan drugom?

Strajk se probudi uz iznenadni roptaj. Otvori oči i žmirnu, gledajući je.

– Hrkao sam – zaključi, brišući usta.

– Možda malo – slaga ona. – Slušaj, Kormorane, ne bi ti smetalo da pomerimo izlazak s petka na četvrtak?

– Izlazak?

– Metju, ti i ja – reče Robin. – Sećaš se? U *Kings armsu* u Rupelovoj ulici. Zapisala sam ti to – nastavi, s pomalo usiljenom veselošću.

– Tako je – odvrati on. – Da. U petak.

– Ne, Met hoće... on ne može u petak. Jel' ti odgovara da umesto toga odemo u četvrtak?

– Da, dobro – ošamućeno će on. – Mislim da ću malo da odspavam, Robin.

– Važi. Zabeležiću ti za četvrtak.

– Šta imam u četvrtak?

– Idemo na piće... o, nema veze. Idi spavaj.

Pošto su se staklena vrata zatvorila za Strajkom, bezizrazno je zurila u ekran kompjutera, a onda skočila kad su se ponovo otvorila.

– Robin, možeš li da pozoveš momka po imenu Kristijan Fišer – reče Strajk. – Kaži mu ko sam, objasni mu da tražim Ovena Kvajna i da mi treba adresa utočišta za pisce koje je pominjao Kvajnu.

– Kristijan Fišer... gde radi?

– Jebiga – promrmlja Strajk. – Nisam je pitao. Baš sam umoran. On je izdavač... *Mladi pomodar*.

– Ne brini, naći ću ga. Idi spavaj.

Kad su se staklena vrata ponovo zatvorila, Robin se usredsredila na gubl. Za trideset sekundi je otkrila da je Kristijan Fišer osnivač male izdavačke kuće na Eksmout Marketu po imenu *Krosfajer pablišing*.

Dok je ukucavala broj njegovog telefona, pomislila je na pozivnicu za venčanje koja već nedelju dana čuči u njenoj tašni. Još nije saopštila Strajku datum svog i Metjuovog venčanja, niti je rekla Metjuu da bi volela da pozove svog šefa. Ako taj izlazak u četvrtak protekne kako treba...

– *Krosfajer* – začu se piskav glas s druge strane. Robin se usredsredi na posao.

„Nema ničeg tegobnijeg
od sopstvenih misli.”

Džon Vebster,
Beli đavo

Te večeri u devet i dvadeset Strajk se već bio opružio preko jorgana u majici s kratkim rukavima i u boksericama, s ostacima karija na stolici pored kreveta; čitao je sportske strane dok su na televizoru postavljenom naspram ležaja tekle vesti. Metalna proteza za njegovu desnu potkolenicu srebrnasto je svetlucala na svetlu jeftine stone lampe koju je stavio na kutiju pored sebe.

U sredu uveče je na Vembliju trebalo da se odigra prijateljska utakmica između Engleske i Francuske, ali Strajka je mnogo više zanimao subotnji derbi Arsenala, na domaćem terenu, protiv Spersa. Ugledajući se na ujka Teda, od rane mladosti je navijao za „tobdžije”. Zašto ujka Ted navija za Arsenal iako je ceo život proveo u Kornvolu, Strajk se nikad nije zapitao.

Svetlucava sumaglica kroz koju se jedva probijao zvezdani sjaj ispunila je noćni vazduh iznad prozorčića pored njega. Nekoliko sati sna usred dana nimalo mu nije ublažilo umor, ali još nije bio spreman da zaspi, ne posle velike porcije jagnječeg birjanija i krigle piva. Robinina beleška ležala je pored njega na krevetu; dala mu ju je jutros kad je izlazio iz kancelarije. Pribeležila je dva sastanka. Prvi:

*Kristijan Fišer, sutra u 9 ujutru, Krosfajer pablišing,
Eksmaut Market ECI*

– Zašto hoće da me vidi? – upitao ju je Strajk, iznenađen. – Samo mi treba adresa tog utočišta koje je pomenuo Ovenu.

– Znam – odvratila je Robin – to sam mu i rekla, ali delovao je zaista uzbuđeno što ćete se upoznati. Rekao je kako je slobodan ujutru u devet i da ne prihvata odbijanje.

U šta sam se to, zapita se Strajk razdraženo, ja upleo?

Iscrpljen, jutros je dopustio da njegova nezgodna narav nadvlada i najurio je imućnog klijenta koji bi mu mogao nabaciti još posla. Onda je dozvolio Leonori Kvajn da ga pregazi kao valjak, nateravši ga da prihvati njen slučaj uz vrlo neizvesno obećanje da će mu platiti. Sad kad ta žena više ne stoji pred njim, teško mu je bilo da

objasni sebi sažaljenje i radoznalost koji su ga naveli da pristane. U jednostavnom, hladnom spokoju svog potkrovlja, njegov naum da nađe njenog mušičavog muža delovao mu je kao uzaludna i neodgovorna odluka. Zar nameru da isplati sve svoje dugove nije podsticala potreba da odvoji za sebe bar malo slobodnog vremena: da subotu po podne provodi na stadionu *Emirejts*, da se u nedelju ujutru izležava? Napokon mu je malo preteklo pošto je mesecima neprekidno radio, privlačeći klijente ne samo zahvaljujući onom blesku slave već i stoga što je umeo da čuva njihove tajne. Zar nije mogao još tri nedelje da istrpi Viliijama Bejkera?

I šta je to, pitao se Strajk, gledajući u Robininu belešku, Kristijana Fišera tako uznemirilo da je hteo lično da se sastanu? Da li ga je na to podstakao sam Strajk ili to što je rešio slučaj Lule Landri, ili pak (što bi bilo gore od svega), činjenica da je on sin Džonija Rokbija? Teško je otkriti korene sopstvene slave. Strajk je zaključio da se plamen njegove iznenadne popularnosti polako gasi. Bio je silovit dok je trajao, ali pozivi novinara proredili su se još pre nekoliko meseci, a gotovo isto toliko je prošlo otkako se poslednji put nekome predstavio, a da ga pritom taj poveže s Lulom Landri. Neznanci su se ponovo ponašali onako kako su to činili celog njegovog života: umesto Kormoran, zvali su ga Kameron Strajk.

S druge strane, možda taj izdavač zna nešto o nestalom Ovenu Kvajnu, te jedva čeka da mu to poveri, mada Strajku nije bilo jasno zašto taj čovek nije to podelio s Kvajnovom ženom.

Robin mu je zabeležila još jedan sastanak na istoj cedulji:

*Četvrtak, 18. novembar u 6.30 po podne,
Kings arms
Rupelova ulica 25, SEI*

Strajk je znao zašto je ona tako istakla datum: rešila je da se ovoga puta – da li će to biti treći ili četvrti pokušaj? – on i njen verenik napokon upoznaju.

Iako bi to nekom delovalo neuverljivo, Strajk je bio zahvalan što Metju postoji i što Robin na domalom prstu nosi onaj prsten s dijamantom i safirima. Metju mu je delovao kao drkadžija (Robin nije mogla ni da zamisli kako je Strajk brižljivo zapamtio njene uzgredne napomene o vereniku), ali je predstavljao korisnu prepreku između Strajka i te devojke koja bi, u suprotnom, mogla da mu naruši mir.

Strajk nije mogao da se odupre naklonosti prema Robin, koja je ostala uz njega kad je bio na najnižim granama i pomogla mu da preokrene svoju sudbinu; a kako nije bio slep, nije mogao ni da zanemari činjenicu da je ona veoma privlačna žena. Njenu veridbu video je kao nešto što je zaustavilo taj uporan dašak vetra u njegovom životu, koji je, bez kontrole, mogao ozbiljno da mu poremeti spokoj. Strajk se i dalje

oporavljao od duge burne veze koja se završila, istini za volju, onako kako je i počela: lažima. Nije želeo da promeni svoj status slobodnog muškarca, koji mu je sasvim prijao i mesecima je uspešno izbegavao emotivne zavrzlake, uprkos pokušajima svoje sestre Lusi da ga spoji sa ženama koje su delovale kao očajnice što vise po sajtovima za sastanke naslepo.

Naravno, može se desiti da će Metju, kad se on i Robin venčaju, iskoristiti prednosti svog novog statusa da je nagovori da napusti posao, koji njemu, nesumnjivo, nije bio po volji (Strajk je ispravno protumačio Robinino izbegavanje te teme). No bio je uveren da bi ga Robin već obavestila da je venčanje zakazano, a kako to nije učinila, smatrao je da zasad nema nikakve opasnosti.

Još jednom žestoko zevnuvši, savio je novine i bacio ih na stolicu, pa se namestio da pogleda vesti. Kad se preselio u taj mali stan u potkrovlju, priuštiio je sebi mali luksuz i uveo satelitsku televiziju. Sad je njegov mali televizor bio podešen na *Skaj boks*, a slika više nije poigravala čim dune vetar, već je bila oštra i jasna. Kenet Klark, ministar pravde, najavio je plan kresanja budžeta za besplatnu pravnu pomoć za trista pedeset miliona funti. Kroz koprenu snenih očiju Strajk je gledao tog jedrog debeljka dok se obraćao Parlamentu govoreći kako želi da „obeshrabri ljude da posegnu za advokatom kad god iskrse i najmanji problem te da ih, umesto toga, ohrabri da razmotre prikladnije način za pronalaženje rešenja”.

Pritom je, naravno, mislio kako pravničkih usluga treba da se odreknu siromašni. Prosečni Strajkovi klijenti i dalje će unajmljivati skupe advokate. Njegov posao se u poslednje vreme uglavnom svodio na zastupanje interesa nepoverljivih ili izneverenih bogataša, a njegove informacije su išle naruku njihovim ljigavim advokatima, omogućavajući im da postignu što bolju nagodbu u gadnim slučajevima razvoda i nemilosrdnim poslovnim parnicama. Postojana struja imućnih klijenata prenosila je njegovo ime do njima sličnih ljudi, sa začuđujuće sličnim nevoljama; to mu je bila nagrada za osoben metod rada, i mada u takvim istragama nije bilo izazova, nema sumnje da su bile unosne.

Kad su se vesti završile, s naporom je ustao iz kreveta, sklonio ostatke hrane sa stolice i ukočeno se odvuкао do čajne kuhinje da ih baci. Nikad nije bio nemaran što se toga tiče: zahvaljujući navikama stečenim u vojsci uspeo je da sačuva samopoštovanje i ne potone u blato siromaštva, mada to nije mogao da pripiše isključivo vojnoj obuci. I kao dečak je bio uredan, oponašao je svog ujka Teda, kod kojeg je sve bilo pod konac, bilo da je reč o kutiji za alat ili njegovoj kućici za čamac, što je u krajnjoj suprotnosti s neredom u kojem je živela Strajkova majka Leda.

Deset minuta kasnije, pošto se olakšao u klozetskoj šolji, uvek mokroj zbog

blizine tuša, i oprao zube nad sudoperom u kuhinji, gde je bilo više mesta, Strajk je ponovo bio u krevetu i skidao je protezu.

Posle vesti, usledila je vremenska prognoza: temperature ispod nule i magla. Strajk je utrljao talk u patrljak; te večeri noga ga je bolela manje nego tokom poslednjih nekoliko meseci. Na stranu jutrošnji prestup s kompletnim engleskim doručkom i kasnije obilnom porcijom karija, malo je smršao otkad je ponovo počeo da sprema sebi hranu, a to je smanjilo pritisak proteze na nogu.

Uperio je daljinski upravljač ka televizoru; nasmejana plavokosa i njen prašak za rublje iščezli su u belini ekrana. Strajk se nespretno zavukao pod pokrivače.

Naravno, ako se Oven Kvajn skriva u svom utočištu za pisce, bez po muke će ga izvući na čistinu. – Gad sebični – rekao je Strajk, tonući u tamu svoje omiljene knjige...

Zamagljena slika gnevnog čoveka koji ljutito odlazi s torbom preko ramena rasplinula se pred njim gotovo jednako brzo kao što mu se i ukazala. Strajk je klizio u željan, dubok san bez snova. Slabašne udare bas-gitare iz bara u suterenu ubrzo je nadjačalo njegovo glasno hrkanje.